

Tupo, hupo ja lupu

Näinä tulopolitiikan kuumina aikoina kansalaiset helposti sotkeutuvat alan vaikeaan sanastoon. Mitä oikeastaan on tupo, mikä on yhteislakko, tai arkipyhä, kuinka pieni annos alkoholia on yksi viinanen?

Tulopolitiikan (tupo) muistaa helpoimmin siitä, että se on menopolitiikan (mepo) vastakohta. Kannattaa olla tarkkana, ettei sekoita tupoa suojelupoliisiin (supo), hölynpölyyn (höpö), huoltopoliisiin (hupo), luontopolkuun (lupo), Aku Ankan veljenpoikiin (tupu, hupu ja lupu), sarvettoimaan lehmään (nupo), olkikuhi-laaseen (kupo), työvoimaministeriin (urpo), turvallisuuspolitiikkaan (turpo) tai päihdyttäviä aineita väärin käyttävään henkilöön (juoppo).

Yleislakon peukalosäännöksi käy, että sen aikana yleensä vain ollaan lakossa, ei mitenkään erityisesti eikä yhteisesti. Yleislakko koskee kaikkia muita paitsi ratsupoliiseja. Koska kaikki muut ovat lakossa, ratsupoliisit joutuvat pamputtamaan lakkolaisia.

Yhteislakko puolestaan on solidaarinen konsensusajan ilmiö, kuten nimikin kertoo. Siitä päät-

tävät yhteistyössä sekä työnantajat että työntekijät. Reinikaisten rooli on yhteislakon aikana suunnilleen sama kuin yleislakossakin, paitsi että heitä kutsutaan silloin lyhyiden vuoksi pelkästään Reiniksi.

Arkipyhä ei eroa edellisistä oikeastaan millään tavalla, koska silloinkaan ei olla töissä, vaikka on arkipäivä.

Korpilakkoja sen sijaan ei esiinny tähän aikaan vuodesta, vaan ainoastaan loppukesästä erityisesti Lapin vetisillä kuusimet-säalueilla. Kaikkein kätevimmin korpilakkoihin voi tutustua Ranan hillamarkkinoilla elokuuksa.

Istumalakkoa käytetään työtaistelukeinona useimmiten silloin, jos esimerkiksi työterveydenhuolto ei ole kunnollisessa ojennuksessa. Kerrotaan mm. tapauksesta, jossa melkein puolet suuren teollisuuslaitoksen henkilökunnasta oli viikkokausia istumalakossa, koska työpaikkalääkäri ei suostunut siveellisistä syistä leikkomaan peräpukamia.

Lakkosakkoja jaellaan silloin, jos lakkoon on ajauduttu ylinopeudella. Lievimmissä tapauksissa, kuten korpi- ja istumalakois-

sa, annetaan yleensä vain lakkori-kesakko, mutta muulloin viedään koko palkka. Tietävästi jokin toimikunta mietiskelee pahimpia tapauksia varten tuntuvampia rangaistuksia, kuten lakkovankeutta, lakkokuritusuonetta tai lakkohirttämistä. Toisaalta eräänlaisena hoitoonohjausmallina on mietiskely lakkoilijan lähettämistä uudelleenkoulutukseen työntekijöiden järjestämille kursseille.

Lopulta yksi viinanen on grogin ja fingerporillisen väliin sijoittuva mittayksikkö, jota tarjoillaan ravintoloissa Alkon ollessa lakossa. Näin halutaan paitsi säästää ainetta, myös varmistua siitä, ettei asiakkaan kieli ala somertaa liian aikaisin.